

PREČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA U PRIŠTINI, PODUJEVU I MITROVICI PUTEM POSTROJENJA: GDE SU IZAZOVI?

Kratka analiza

Septembar 2025

Kosovski demokratski institut je ogranak
Transparency International za Kosovo.

Misija Kosovskog demokratskog
instituta je podrška razvoju
participativne demokratije i borbi
protiv korupcije promovisanjem
transparentnosti, odgovornosti i
integriteta na svim nivoima i
sektorima društva.

SADRŽAJ

Prečišćavanje otpadnih voda u Prištini, Podujevu i Mitrovici putem postrojenja: Gde su izazovi?	01
Lista skraćenica	06
O kratkoj analizi	07
Metodologija	08
Uvod	09
Trenutno stanje u prečišćavanju otpadnih voda na Kosovu	11
Gde se nalazi proces izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Mitrovici, Prištini i Podujevu?	14
Projekat: Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda u Prištini	17
Projekat: Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda u Mitrovici	19
Projekat: Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda u Podujevu	21
Kako analiza KDI-a doprinosi ispunjavanju obaveza iz SSP-a i Zelene agende?	23
Opšti i specifični nalazi za postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Mitrovici, Prištini i Podujevu	24
Opšte preporuke	25
Specifične preporuke za postrojenja u Prištini, Mitrovici, Podujevu	26

COPYRIGHT © 2025. Kosova Democratic Institute (KDI).

Kosovski demokratski institut ima sva zadržana prava i nijedan deo ove publikacije ne sme se reprodukovati ili prenositi u bilo kom obliku, mehaničkom ili elektronskom, uključujući fotokopiranje ili bilo koji drugi sistem skladištenja i preuzimanja materijala, bez pismene saglasnosti izdavača. Publikacija se može reprodukovati ili prenositi samo ako se koristi u nekomercijalne svrhe. Kad god i svako ko koristi citate ili različiti materijal iz ove publikacije, dužan je da jasno navede izvor iz kojeg je preuzeo te citate ili korišćeni materijal.

Za bilo kakav komentar, kritike ili sugestije, molimo vas kontaktirajte nas putem navedenih opcija.

Adresa: Ul. Bajram Kelmendi, br. 239,
10 000, Priština, Kosovo.
Tel.: +383 (0) 38 248 038
E-mail: info@kdi-kosova.org
Veb: www.kdi-kosova.org

Design: **envinion**

Ova analiza je sprovedena u okviru projekta „Promocija zelenog aktivizma zajednice“, koji podržava UNDEF.
Glavna autorka: Selvije Kurti
Koautor: Ardian Mucaj

LISTA SKRAĆENICA

KDI	Kosova Democratic Institute (Kosovski demokratski institut)
TI	Transparency International
EBOR / EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
EIB / EIB	Evropska investiciona banka
WBI	Investicioni okvir za Zapadni Balkan (Western Balkans Investment Framework)
SECO	Švajcarski državni sekretarijat za ekonomske poslove
RAV	Regulatorni autoritet za vode
KAZŽS	Kosovska agencija za zaštitu životne sredine
MŽSPPI	Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture
ME	Ministarstvo ekonomije
MF	Ministarstvo finansija
RKV	Regionalna kompanija vodovoda
NAKŽZ	Nacionalni akcioni plan za životnu sredinu
EU	Evropska unija
Acquis	Pravne tekovine – zajedničko zakonodavstvo EU-a
DSV	Državna strategija za vode
PPOV	Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda
RAUV	Regulatorni autoritet za usluge vode
RURS	Regulatorni autoritet za rečne slivove i vodne resurse

O KRATKOJ ANALIZI

Cilj ove kratke analize je da prikazuje realno stanje prečišćavanja otpadnih voda i tok izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Prištini, Mitrovici i Podujevu.

Razlog zašto KDI tretira pitanje otpadnih voda je taj što je ova tema direktno povezana sa misijom organizacije da ojača javnu odgovornost, transparentnost u upravljanju javnim sredstvima, kao i uključivanje građana u procesima donošenja odluka koje utiču na životnu sredinu i svakodnevni život ljudi.

Prečišćavanje otpadnih voda takođe predstavlja ključnu oblast u naporima Kosova za usklađivanje sa Zelenom agendom za Zapadni Balkan i sa pravnim

tekovinama Evropske unije o zaštiti voda, koje zahtevaju funkcionalizaciju sistema za prečišćavanje otpadnih voda kao preduslov za održivi razvoj i poboljšanje kvaliteta života.

Kroz obelodanjivanje činjenica i nalaza, analiza ima u cilju da skrene pažnju institucija i društva na potrebu da se prečišćavanje otpadnih voda smatra prioritetom. Štaviše, zahteva da se pozivaju na odgovornost javne institucije i odgovorni akteri za odugovlačenja i neprimenu politika, odnosno budžetskih mera koje podržavaju izgradnju novih postrojenja, kao preduslov za poboljšanje alarmantnog stanja u rekama Kosova.

METODOLOGIJA

Za izradu ove analize obrađeni su sledeći javni dokumenti: Zakon br. 04/L-147 o vodama u Republici Kosovo, Strategija za vode 2017–2036, dokument revizije Državne strategije za vode 2023–2027 i Akcionog plana 2023–2025, Nacrt budžeta za 2025. godinu, statistički podaci iz Izveštanja o stanju životne sredine od KAZŽS-a, Izveštaj Evropske komisije o Kosovu (2024) i druge informacije nadležnih institucija za upravljanje otpadnim vodama.

Za dopunu osnovnih informacija iz istraživanja javnih dokumenata, KDI je realizovao intervjue i konsultacije sa predstavnicima relevantnih institucija, kao što su Regionalna kompanija vodovoda „Priština“, Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture (MŽSPPI), Ministarstvo ekonomije (ME), Regulatorni autoritet za vode (RAV) i Kosovska agencija za zaštitu životne sredine (KAZŽS).

Neke informacije su obezbeđene putem zahteva za pristup službenim dokumentima upućenim Ministarstvu životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture, Ministarstvu ekonomije i Ministarstvu finansija, kao i zahteva za pristup informacijama upućenih RKV „Mitrovica“, RKV „Priština“ i opštini Mitrovica.

U okviru istraživanja, realizovane su i posete na terenu, kako bi se izbliza videlo kako funkcionišu postrojenja u RKV „Đakovica“, RKV „Hidrodrini“ i RKV „Južni Hidroregion“, i takođe se komuniciralo i sa drugim akterima koji su uključeni u upravljanje i sprovođenje projekata postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Analiza pokriva period jul-septembar 2025. godine, pružajući što sveobuhvatniji pregled trenutnog stanja prečišćavanja otpadnih voda sa fokusom na izgradnju postrojenja u Prištini, Mitrovici i Podujevu.

UVOD

Izgradnja postrojenja je deo Državne strategije za vode na Kosovu 2017–2036¹ (vidi tabelu 1) i ciljeva Zelene agende za Zapadni Balkan, i ima u cilju eliminisanje zagađenja i zaštitu biodiverziteta u zemlji.

Zakon br. 04/L-147² o vodama u Republici Kosovo jasno utvrđuje vodu kao imovinu od opšteg javnog interesa, utvrđujući ciljeve za njeno održivo korišćenje, zaštitu od zagađenja i upravljanje u funkciji javnog zdravlja, životne sredine i društveno-ekonomskog razvoja.

Međutim, prema poslednjim podacima Kosovske agencije za zaštitu životne sredine (KAZŽS), proizilazi da se samo 11%³ otpadnih voda na Kosovu prečišćavaju putem funkcionalnih postrojenja. Na osnovu tog podataka, preostali deo, oko 89% otpadnih voda ispuštaju se direktno u reke bez ikakvog prečišćavanja, prouzrokujući stalno zagađenje, degradaciju vodenih ekosistema i direktan uticaj na zdravlje građana.

11%

otpadne vode na Kosovu se prečišćavaju kroz funkcionalna postrojenja.

89%

otpadne vode se ispuštaju direktno u reke bez ikakvog tretmana.

1 Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja (MŽSPP). Državna strategija za vode na Kosovu 2017–2036, Priština, 5. maj 2017. godine. Dostupna onlajn: https://mjedisi.info/ep-content/uploads/2023/03/National-water-management-strategy-2036-Kosovo.pdf?utm_source=chatgpt.com

2 Skupština Republike Kosovo. Zakon br. 04/L-147 o vodama Republike Kosovo. Službeni list Republike Kosovo, br. 10, od 14. maja 2013 godine. Dostupan onlajn: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8860>

3 Kosovska agencija za zaštitu životne sredine (KAZŽS), Izveštaj o stanju životne sredine 2022 (konačni nacrt), Priština: KAZŽS, objavljen u julu 2023. godine, str. 101. [Online](#)

Ovaj nalaz, izveden iz analize KDI-a na osnovu podataka KAZŽS-a, pokazuje da, bez obzira na to što prečišćavanje otpadnih voda predstavlja jednu od najvažnijih komponenti politika zaštite životne sredine i održivog upravljanja prirodnim resursima, Kosovo se i dalje suočava sa nedostatkom infrastrukture i dovoljnih institucionalnih kapaciteta za prečišćavanje otpadnih voda.

U okviru tioga, Zelena agenda za Zapadni Balkan⁴ predstavlja ključni politički instrument, putem kojeg, zemlje regiona, uključujući Kosovo, su se obavezale za konkretne mere ka održivoj tranziciji životne sredine. Ova agenda razvrstava prečišćavanje otpadnih voda kao jednu od prioriternih oblasti kroz tri glavna stuba: eliminisanje zagađenja, zaštita biodiverziteta i razvoj cirkularne ekonomije.

I Tabela 1 – Strategija za vode Kosova 2017 – 2036

Kosovska strategija za vode 2017-2036

Tabela 5 - Investicije visokog prioriteta i visokih troškova za sektor voda: NPVM

1. Kanalizacija	Izgradnja infrastrukture za velika postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda (PPOV) u 7 glavnih centara: približno 900.000 B.E.	MSP MED PSP Opštine	136 miliona evra	60% donori 40% BK
-----------------	--	------------------------------	------------------------	-------------------------

Ovi stubovi imaju u cilju podsticanje aktivnosti za smanjenje zagađenja i ponovno korišćenje vodnih resursa, ističući potrebu za efikasnim i sveobuhvatnim sistemima prečišćavanja. S tim u vezi, Izveštaj Evropske komisije o Kosovu (2024)⁵ ocenjuje da napredak u oblasti upravljanja vodama ostaje ograničen.

Ograničen napredak pokazuje da se Kosovo nastavlja da se suočava sa velikim izazovima u upravljanju vodnim resursima. Ovi izazovi, pored kompletiranja zakonskog okvira, odnose se i na planiranje, obezbeđivanje finansiranja za izgradnju neophodne infrastrukture, poboljšanje kolektorskih mreža i podizanje novih postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

4 Evropska komisija, Radni dokument osoblja – Smernice za sprovođenje Zelene agende za Zapadni Balkan (2020), Brisel, 6. oktobar 2020. godine, str. 3. Dostupan onlajn: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0223>

5 Evropska komisija – Izveštaj o Kosovu 2024, Brisel, 30. oktobar 2024. godine, Dostupan onlajn: https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/c790738e-4cf6-4a43-a8a9-43c1b6f01e10_en?filename=Kosovo+Report+2024.pdf

TRENUTNO STANJE U PREČIŠĆAVANJU OTPADNIH VODA NA KOSOVU

Izgradnja postrojenja je relativno nova oblast za Kosovo; to se odražava u sporom napretku i niskim kapacitetima za sprovođenje. Proces prečišćavanja otpadnih voda obuhvata projekte za izgradnju postrojenja koji su do sada sprovedeni na fragmentiran način, bez integrisanog nacionalnog pristupa i bez redovne koordinacije između nadležnih organa. Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda imaju centralnu ulogu u zaštiti životne sredine, očuvanju vodnih resursa i poboljšanju javnog zdravlja. Ona predstavljaju glavnu komponentu za ispunjavanje standarda životne sredine Evropske unije, uključujući Okvirnu direktivu o vodama (Direktiva EU 2000/60/EZ)⁶ i Direktivu o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda (Direktiva EU 2024/3019/EZ) ⁷, koja zahteva prečišćavanje otpadnih voda pre njihovih ispuštanja u površinske vode.

U slučaju Kosova, investicije u izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda su od vitalnog značaja, jer samo ograničen deo stanovništva ima pristup funkcionalnoj infrastrukturi. Prema podacima Kosovske agencije za

zaštitu životne sredine (KAZŽS), samo oko 11% otpadnih voda se prečišćava kroz postojeća postrojenja. Uprkos investicijama u izgradnju novih postrojenja, njihovi realni kapaciteti korišćenja ostaju ograničeni, odražavajući praznine u infrastrukturi kanalizacije i nedostatak integrisanog planiranja.

Prema (revidiranoj) Državnoj strategiji za vode 2023–2027, trenutno, oko 65% ⁸ stanovništva Kosova je priključeno na sistem kanalizacije. Ova situacija značajno otežava proces prečišćavanja otpadnih voda, jer značajan deo stanovništva još uvek nema pristup kanalizacionoj mreži – a to predstavlja ključni preduslov za povezivanje sa postrojenjem za prečišćavanje voda. Štaviše, ni deo stanovništva koji je priključen u kanalizaciji nije u potpunosti obuhvaćen u sistemu prečišćavanja, zbog fragmentiranih kanalizacionih mreža i nedostatka funkcionalnih kapaciteta postojećih postrojenja.

Prema Državnoj strategiji za vode 2023–2027 (revidiranoj), trenutno je oko 65% stanovništva Kosova povezano na kanalizacione sisteme.

6 Okvirna direktiva o vodama Evropske unije (Direktiva 2000/60/EZ Evropskog parlamenta i Saveta, od 23. oktobra 2000. godine), kojom se uspostavlja okvir za zaštitu i održivo upravljanje svim površinskim i podzemnim vodama na teritoriji EU-a, sa ciljem postizanja „dobrog ekološkog i hemijskog statusa“ za sva vodena tela. Dostupna na: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj/eng>

7 Direktiva o komunalnim otpadnim vodama Evropske unije (Direktiva (EU) 2024/3019 Evropskog parlamenta i Saveta, od 27. novembra 2024. godine), koja ima za cilj modernizaciju zahteva za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda u skladu sa ciljevima Zelene tranzicije i klimatske neutralnosti do 2040. godine. Dostupna na: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/3019/oj/eng>

8 Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture (MŽSPPI). Revizija Državne strategije za vode 2023-2027 i Akcionog plana 2023-2025. Vlada Republike Kosovo, Priština, 2023. Dostupna na: [*ActDetail.aspx](#)

Kao rezultat toga, u mnogim ruralnim sredinama, otpadne vode nastavljaju da se ispuštaju direktno u životnu sredinu, prouzrokujući stalno zagađenje i opasnost po javno zdravlje.

Strateški okvir i posledna revizija

Državna strategija za vode Republike Kosovo (2017–2036), zasnovana na Zakonu br. 04/L-147 o vodama Kosova, tretira sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda kao nacionalni strateški cilj. Ona predviđa realizaciju kroz Akcioni i investicioni plan za vode (AIPV)⁹, sa četiri petogodišnja programa, kao i sa planovima za upravljanje rečnim slivovima, koje treba periodično ažurirati.

Međutim, za razliku od početnog plana za reviziju svakih pet godina, Strategija je bila predmet nove revizije za period 2023–2027,¹⁰ zbog potrebe za rešavanjem zakonskih, institucionalnih i sprovedbenih praznina. U reviziji Državne strategije za vode (DSV), koje je sproveo Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja, učestvovali su predstavnici iz brojnih centralnih i akademskih institucija.

U sastavu tima bili su predstavnici Ministarstva ekonomije (ME), Ministarstva finansija, rada i transfera (MFRT), Kancelarije za strateško planiranje i Kancelarije za pravne poslove u okviru Kancelarije premijera (KO). Isto tako, procesu su doprineli i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja (MPŠRR), Ministarstvo administracije lokalne samouprave (MALS), Kancelarija za evropske integracije, Ministarstvo zdravstva (MZ), Građevinski

fakultet kao i Kosovsko udruženje hidro-inženjera (KUHI). Pored ovih institucija, u izradi revizije DSV-a učestvovali su i doprineli i savetnici iz Međuministarskog saveta za vode (MSV) u okviru Kancelarije premijera.

Specifični cilj 3.4 Državne strategije za vode (DSV) ima u fokusu prečišćavanje komunalnih otpadnih voda i proširenje infrastrukture za njihovo prečišćavanje na nacionalnom nivou. Prema ovoj revidiranoj strategiji, do sada, pet opština „Peć, Prizren, Đakovica, Skenderaj i Junik”¹¹, imaju završena i funkcionalizovana postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. U narednom petogodišnjem periodu predviđa se povećana aktivnost za izgradnju novih postrojenja u ostalim opštinama Kosova.

Među glavnim projektima je Regionalno postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda za Prištinu, koje će pokrivati i opštine Obilić, Kosovo Polje i Gračanica, prečišćavajući otpadne vode za oko 400 hiljada stanovnika.¹² Očekuje se da će ovaj projekat značajno doprineti poboljšanju kvaliteta površinskih voda i zaštiti životne sredine. Pored toga, planirana je izgradnja novih postrojenja za regione Mitrovice, Gnjilane, Podujeva i Uroševca, kao i priprema studija izvodljivosti za druge opštine, uključujući Vučitrn, Mališevo, Glogovac, Lipljan, Orahovac, Suvu Reku, Vitinu, Istok, Dečane, Klinu i Kamenicu.¹³

Na operativnom nivou, funkcionalna postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda postoje u opštinama:

9 Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja (MŽSPPI). Državna strategija za vode na Kosovu 2017–2036. Priština, 5. maj 2017. godine. Dostupna onlajn: https://mjedisi.info/ep-content/uploads/2023/03/National-water-management-strategy-2036-Kosovo.pdf?utm_source=chatgpt.com

10 Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture (MŽSPPI). Revizija Državne strategije za vode 2023-2027 i Akcionog plana 2023-2025. Vlada Republike Kosovo, Priština, 2023. Dostupna na: [*ActDetail.aspx](https://actdetail.aspx)

11 Ibid.

12 Ibid. Specifični cilj 3.4 – Prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, str. 33.

13 Ibid.

Foto – Postrojenje Đakovica, realizovala Selvije Kurti / KDI.

Takođe i Regulatorni autoritet za usluge vode - RAV potvrđuje da su funkcionalna samo tri postrojenja sa većim kapacitetima za prečišćavanje, i to u opštinama Đakovica, Peć i Prizren.¹⁴ Pored njih, evidentirano je „13 malih ruralnih postrojenja u naseljenim mestima kao što su Ariljača, Mramor, Skivjane, Veliki Alaš, Volujak, Marmule, Trnavce, Vrela, Medvece i Orlane. Međutim, ona pokrivaju samo ograničeni broj sela i često rade sa minimalnim kapacitetima.”¹⁵

Projekti koji su u toku i naredne investicije

S druge strane projekat za Uroševac nije sproveden zbog neuspeha finansijskog sporazuma sa Vladom Mađarske,¹⁶ dok je kasnije Ministarstvo finansija Kosova potpisalo 15. decembra 2023. godine sporazum sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) o kreditu u iznosu od 20 miliona evra za proširenje sistema kanalizacije i izgradnju novog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Uroševcu.¹⁷ Prema RKV „Bifurkacija”, očekuje se da će ovo postrojenje pokriti oko 90.000¹⁸ ekvivalentnih stanovnika.

Projekti za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u velikim opštinama kao što su Priština, Mitrovica, Uroševac, Podujevo i Gnjilane još uvek su u ranim razvojnim fazama. Na osnovu trenutnog stanja, RAV¹⁹ ocenjuje da, cilj vlade da uključi 45%²⁰ stanovništva u sistemu prečišćavanja otpadnih voda, kao što je predviđeno u Nacrt budžeta za 2025. godinu, ne samo da je nedostižan u postojećim okolnostima, znajući tok realizacije i kapacitete RKV-ova, već takođe ističe i dubok jaz između političkog planiranja i realnog stanja na terenu.²¹

Cilj, prema ovoj strategiji je priprema novih projekata za regionalna PPOV, posebno u:

14 Intervju realizovan sa Hajrije Morina, direktorka RAV-a i Abedin Azizi, službenik u RAV-u, dana 16. juna 2025. godine.

15 Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture (MŽSPPI). Revizija Državne strategije za vode 2023-2027 i Akcionog plana 2023-2025. Vlada Republike Kosovo, Priština, 2023. Dostupna na: [*ActDetail.aspx](https://actdetail.aspx)

16 Ibid.

17 Genta Hodo, EBRD lends Kosovo 20 mln euro for sewerage expansion, SeeNews, 15. decembar 2023. godine. Dostupno na: <https://seenews.com/news/ebird-lends-kosovo-20-mln-euro-for-sewerage-expansion> - (pristup: 23. oktobra 2025. godine).

18 RKV „Bifurkacija”. Plan uključivanja zainteresovanih strana (SEP) – Projekat postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Uroševcu, 2024, str. 6. Dostupno na: <https://bifurkacioni.com/ep-content/uploads/2024/12/3E7F312E-644B-443A-ACC7-F0F77E44D1A1-6.pdf>

19 Regulatorni autoritet za usluge vode (RAUV) je nezavisna regulatorna institucija koja deluje u sklopu zakonskog okvira o vodama i uslugama vodovoda i kanalizacije na Kosovu. Njegove nadležnosti su uglavnom utvrđene Zakonom br. 05/L-042 o regulisanju usluga vode i relevantnim podzakonskim aktima.

20 NACRT ZAKONA O BUDŽETSKIM IZDAVANJIMA ZA BUDŽET REPUBLIKE KOSOVO ZA 2025. GODINU https://www.kuvendikosoves.org/Uploads/Data/Documents/-PLmbindarietbuxhetoreperBuxhetineKosoves2025_8TbDn5SXnY.pdf

21 Intervju realizovan sa Hajrije Morina, direktorka RAV-a i Abedin Azizi, službenik u RAV-u, dana 16. juna 2025. godine.

GDE SE NALAZI PROCES IZGRADNJE POSTROJENJA ZA PREČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA U MITROVICI, PRIŠTINI I PODUJEVU?

U Nacrtu zakona o budžetskim izdvajanjima za 2025. godinu, Vlada Kosova je planirala finansiranje nekoliko kapitalnih projekata za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u opštinama Priština, Podujevo i Mitrovica. Ovi projekti su uvršteni u Program javnih investicija i u državnom budžetu su kategorisani kao projekti koji će biti „finansirani stranim sredstvima“ za period 2025-2027.

Tabela 2 – Nacrt budžeta Kosova za 2025. godinu.

Buxheti i Kosovës për vitin 2025
Tabela 3,2 - Projektet Kapitale për Nivelin Qendror

ORGANIZATA BUXHETORE - PROGRAMI - NËN-PROGRAMI					APROVUAR PËR VITIN 2025					VLERËSUAR PËR			
Kodi Funk	Kodi i Prop	Kodi Proj	Data e Fillimit dhe Mbarimit	Emri i Projektit	Burimet e Fin.	Shpenz deri më 2024	Vazhdim nga 2024	Të reja për 2025	Totali 2025	Vitin 2026	Vitin 2027	Vitin >2028	Vlera Totale Projektit
						1	2	3	4=2+3	5	6	7	8=1+4+5+6+7
0520	210133-1730131	15148	02.2018-12.2025	Implanti për ujera të zeza në Komunën e Prishtinës									
					FH	0	0	0	0	0	26,124,196	0	26,124,196
0520	213165-2545919	19561	01.2025-12.2027	Implanti për Trajtimin e ujërave të zeza në Podujevë									
					FH	0	0	0	0	0	6,200,000	0	6,200,000
0520	213177-2341460	19175	02.2023-12.2027	Projekti i Trajtimin të Ujërave të Zeza Mitrovicë									
					FH	0	0	0	0	0	6,700,000	0	6,700,000

Glavni grad Kosova, Priština, sa stalnim rastom gradskog stanovništva, pati od neprečišćavanja otpadnih voda kao rezultat nedostatka funkcionalnog/ih postrojenja. Takođe, i Podujevo i Mitrovica, gradovi koji su izgrađeni u blizini reka Lap i Ibar, imaju takođe naglašene probleme sa zagađenjem i nalaze se u ranim fazama sprovođenja ovih projekata.

Razlog zašto KDI, kroz ovu analizu, tretira posebno ova tri postrojenja je taj što, iako su projekti već deo državne budžetske politike, nije jasno u kojoj fazi se nalaze u procesu sprovođenja i kako funkcioniše institucionalni nadzor nad njima.

Međutim, kao strateška preduzeća, postrojenja ostaju realna mogućnost — i u mnogim slučajevima i jedina mogućnost za poboljšanje kvaliteta života građana i za ispunjavanje zahteva Evropske unije za zaštitu prirodnih resursa, posebno reka.

Stoga, investicije u ova postrojenja ne treba tretirati samo kao tehničke ili ekološke intervencije, već kao strateške investicije za budućnost, koje direktno utiču na proces evropskih integracija i životni standard na Kosovu. U tom

pravcu, transparentnost i javni nadzor treba da budu na visokom i neprekidnom nivou, kako bi se garantovala odgovornost i efikasno sprovođenje projekata.

Prema podacima Ministarstva finansija, projekti za izgradnju tri postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda imaju različite rokove za završetak. Projekat u Prištini treba da bude završen 30. juna 2026. godine, projekat u Mitrovici 30. decembra 2026. godine, dok projekat u Podujevu ima najduži rok, čiji je završetak predviđen 15. decembra 2031. godine.²² Vremenski planovi za izgradnju ovih postrojenja ne poklapaju se sa trenutnim stanjem, jer su projekti još uvek u veoma ranim fazama. U slučaju Prištine, radovi na terenu još uvek nisu počeli i projekat je ostao samo na nivou preliminarog projekta. U Mitrovici su u fazi određivanja lokacije za izgradnju postrojenja, dok je izabrana konsultantska kuća i izrađen je konceptualni projekat.²³ Dok u Podujevu, projekat je tek u prvim koracima, jer još uvek nije ugovorena konsultanska kuća ni izvođač radova, što onemogućava početak stvarnog sprovođenja.

Slika - Fabrike u Dakovici Prizrenu

22 Podaci Ministarstva finansija (pristup službenim dokumentima, 14. jul 2025. godine).
23 RKV „Mitrovica“, „Sprovođenje Projekta za prečišćavanje otpadnih voda u Mitrovici“, dostupan na: <https://www.kru-mitrovica.com/trajtimi-i-ujerave-te-zeza/>

Dok, prema MŽSPPI-u, odnosno RURS je saopštio da do sada nijedna od Regionalnih kompanija vodovoda, koje deluju u tri relevantne opštine, nije podnelo prijave za izdavanje potrebnih vodnih dozvola, koje obuhvataju kompletnu projektnu dokumentaciju za izgradnju postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda. Ministarstvo objašnjava da, u skladu sa zakonodavstvom o vodama i pratećim administrativnim uputstvima, podnošenje prijave za vodne dozvole je zakonska obaveza i razmatra se u skladu sa kriterijumima usklađenim sa Direktivom EU o komunalnim otpadnim vodama.²⁴

Kako su nam službeno potvrdili, sporazumi o kreditu za postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Mitrovici i Prištini su već ratifikovani, dok se za postrojenje u Podujevu još uvek čeka ratifikacija sporazuma o kreditu u Skupštini.²⁵

S druge strane, što se tiče pokrivenosti, postrojenje u Prištini, koje će obuhvatati opštine Priština, Kosovo Polje, Gračanica i Obilić, ima planirani kapacitet od oko 380.000 ekvivalentnih stanovnika. Postrojenje u Podujevu je predviđeno da pokrije teritoriju ove opštine sa kapacitetom od oko 80.000 stanovnika. Dok, postrojenje u Mitrovici, koje obuhvata Južnu Mitrovicu i Vučitrn, projektovano je da pokrije oko 123.000 ekvivalentnih stanovnika.

Ukupno, očekuje se da će ova tri projekta pokriti oko 583.000 stanovnika, što predstavlja približno 34% stanovništva Kosova.

Očekuje se da će ova tri projekta pokriti oko 583.000 stanovnika, što predstavlja približno 34% stanovništva Kosova.

Tabela 3 – Podaci o planiranim kapacitetima za pokrivanje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda – Ministarstvo ekonomije (pristup službenim dokumentima, 15. jul 2025. godine).

POSTROJENJE	POKRIVENE OPŠTINE	POKRIVENI BROJ STANOVNIKA (EKVIVALENTNI)
Priština	Priština, Kosovo Polje, Gračanica, Obilić	380,000
Podujevo	Podujevo	80,000
Mitrovica	(Južna) Mitrovica i Vučitrn	123,000

24 Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture (MŽSPPI), službeni odgovor na zahtev za pristup javnim dokumentima u vezi sa postrojenjima za prečišćavanje otpadnih voda, Odsek za komunikaciju s javnošću, 9. jul 2025. godine.

25 Podaci Ministarstva finansija (pristup službenik dokumentima, 14. jul 2025. godine).

PROJEKAT:

POSTROJENJE ZA
PREČIŠĆAVANJE
OTPADNIH
VODA U PRIŠTINI

Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Priština je jedan od najvećih projekata, koji su planirani u sektoru zaštite životne sredine i upravljanja vodama na Kosovu.

Predviđeno je da projekat bude realizovan u ukupnom iznosu od 165 miliona evra²⁶, koji će se finansirati stranim sredstvima i deo je Programa javnih investicija Vlade Kosova.

Ovo pokazuje da je projekat i dalje u fazi planiranja ili tehničke pripreme, dok će se stvarno sprovođenje očekuje da se dogodi u kasnijoj fazi. Jedinica za sprovođenje projekta je uspostavljena u RKV Priština.

Tabela 4 - Informacije o izgradnji postrojenja u Prištini

POSTROJENJE	PRIŠTINA
€ Ukupno predviđeni troškovi	165 miliona €
Struktura finansiranja	Troškovi i struktura finansiranja: Predviđeno je da se projekat finansira kreditom u iznosu do 66 miliona € od strane DGT-a (Francuski trezoz) i 20 miliona € od strane AFD-a, međutim, prema trenutnim procenama, iznos od 73 miliona € smatra se dovoljnim za pokrivanje komponente kredita. Pored toga, projekat je podržan i grantom od 90 miliona € od strane WBIF-a, čime je ukupna investicija dostigla iznos od oko 163 miliona €. ²⁷
Plan sprovođenja	Ugovorena je francuska konsultantska kuća za tehničku pomoć, koja će pripremiti dokumentaciju i koncept projekta, i vršiće nadzor projekta (važeći ugovor do kraja 2028. godine). Izvođač radova još uvek nije ugovoren. Jedinica za sprovođenje projekta je uspostavljena u RKV Priština. ²⁸
Trenutni status	Projekat je u fazi preliminarog/koncept projekta; u toku je izrada izveštaja o uticaju na životnu sredinu i društveno-ekonomskom uticaju.
Planirani datum završetka	30. jun 2026. godine

²⁶ Ibid.
²⁷ RKV Priština, odgovor na zahtev za pristup javnim informacijama, 16. jul 2025. godine.
²⁸ Podaci o postrojenjima za prečišćavanje otpadnih voda – Ministarstvo ekonomije (pristup službenim dokumentima, 15. jul 2025. godine).

PROJEKAT:

POSTROJENJE ZA
PREČIŠĆAVANJE
OTPADNIH VODA U
MITROVICI

Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda u Mitrovici i Vučitrnu je veliki infrastrukturni projekat, u ukupnom iznosu od 39.3 miliona evra, finansiran kroz multilateralnu saradnju u kojoj su uključeni Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD), Evropska investiciona banka (EIB), Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF) i Švajcarski državni sekretarijat za ekonomske poslove (SECO).²⁹

Sporazum o izgradnji ovog postrojenja potpisan je 21. marta 2025. godine³⁰ i projektom je predviđena izgradnja postrojenja sa kapacitetom od 123.000 ekvivalentnih stanovnika, koje će prečišćavati oko 250 litara otpadnih voda u sekundi iz Južne Mitrovice i Vučitrna. Isto tako,

projektom je predviđena izgradnja i poboljšanje gradskih kanalizacionih mreža u Mitrovici i onih ruralnih u Vučitrnu, uključujući izgradnju 50.2 km kolektora duž reka Ibar, Ljušta, Sitnica i Trepča³¹, u cilju eliminisanja ispuštanje otpadnih voda u reke i da se obezbedi njihova prerada kroz postrojenje.³²

Projekat se trenutno nalazi u početnoj fazi sprovođenja, odnosno u određivanju lokacije. Jedinica za sprovođenje je uspostavljena u RKV Mitrovica.

Tabela 5 - Informacije o izgradnji postrojenja u Mitrovici

POSTROJENJE	MITROVICA
€ Ukupno predviđeni troškovi	39,337,500 €
Struktura finansiranja	Krediti: EIB (19.8 miliona €), EBRD (13.5 miliona €); - Grantovi: WBIF (5 miliona €), EBRD (700 hiljada €), SECO (337.5 hiljada €)
Plan sprovođenja	Faza određivanja lokacije gde će se izgraditi postrojenje i nakon što se donese odluka o lokaciji, očekuje se da će se početkom 2026. godine otvoriti pozivi za ponude. ³³ I nastaviće se do završetka faza za sprovođenje projekta. Jedinica sa sprovođenje je uspostavljena u RKV Mitrovica i bavi se sprovođenjem projekta. Ona izveštava Upravnom odboru i rukovodstvu preduzeća. ³⁴
Trenutni status	Izabrana je konsultantska kuća za projekat, izrađen je projekat za kanalizacionu mrežu i koncept projekat za postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda. ³⁵ Projekat je u fazi određivanja konačne lokacije. Najprikladnija opcija, prema preporukama konsultanata i u dogovoru sa EBRD-om, EIB-om, Ministarstvom finansija, Ministarstvom ekonomije i RKV Mitrovica, jeste lokacija M1 (ušće reka Ibar i Sitnica, oko 300-400 m severnije). Potvrda iz opštine Mitrovica ostaje odlučujuća za finalizaciju odluke i početak faze sprovođenja. ³⁶
Planirani datum završetka	30. decembar 2026. godine

29 RKV Mitrovica. (11. jun 2025. godine). Komunikacija putem e-maila u vezi sa statusom projekta za prečišćavanje otpadnih voda. Dostavljeno KDI-u.
30 Ministarstvo ekonomije Republike Kosovo. (2025, 20. januar). Potpisan je sporazum o izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Podujevu, u iznosu od 35 miliona evra. Dostupno na: <https://me.rks-gov.net/blog/nenshkrubet-marreveshja-per-ndertimin-e-implantit-te-ujerave-te-zeza-ne-podujeve-ne-vlere-prej-35-milione-euro>
31 Podaci Ministarstva finansija (pristup službenim dokumentima, 14. jul 2025. godine).
32 Podaci o postrojenjima za prečišćavanje otpadnih voda – Ministarstvo ekonomije (pristup službenim dokumentima, 15. jul 2025. godine).
33 Ibid.
34 Trenutni status projekata je dobijen od Ministarstva finansija (pristup službenim dokumentima, 16. jul 2025).
35 Trenutni status projekata je dobijen od Ministarstva ekonomije (pristup službenim dokumentima, 15. jul 2025).
36 RKV Mitrovica. (29. septembar 2025. godine). Komunikacija putem e-maila u vezi sa određivanjem lokacije za Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda.

PROJEKAT: POSTROJENJE ZA PREČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA U PODUJEVU

Projekat postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Podujevo predstavlja jednu od najvažnijih intervencija za održivi razvoj ekološke infrastrukture i unapređenje sistema upravljanja vodama u opštini.

Sporazum o izgradnji ovog postrojenja Vlada Kosova je potpisala 20. januara 2025. godine,³⁷ dok je ukupan iznos investicije 34 miliona evra. Od ovog iznosa, 25 miliona evra je obezbeđeno putem kredita Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), dok je iznos od 10 miliona evra podrška

Investicionog okvira Evropske unije za Zapadni Balkan. Projekt se sprovodi u saradnji između Vlade Kosova, EBRD-a, Regionalne kompanije vodovoda „Priština“ i opštine Podujevo.³⁸

Jedinica za sprovođenje projekta je uspostavljena u RKV Priština.

I Tabela 6 - Informacije o izgradnji postrojenja u Podujevu.

POSTROJENJE	PODUJEVO
€ Ukupno predviđeni troškovi	34 miliona €
Struktura finansiranja	- Krediti: EBRD (25 miliona €) - Grant: WBIF (9 miliona €)
Plan sprovođenja	Projekat postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Podujevu – u iščekivanju ratifikacije sporazuma o kreditu u Skupštini. Određena je lokacija u selu Ljupče. ³⁹ Biće pripremljen dinamični plan da bi se nastavilo sa ostalim fazama. Jedinica za sprovođenje projekta je uspostavljena u RKV Priština.
Trenutni status	Projekat je u početnoj fazi, odnosno u izradi dokumentacije za izbor tehničke pomoći.
Planirani datum završetka	15. decembar 2031. godine

37 Ministarstvo ekonomije Republike Kosovo, „Potpisan je sporazum o izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Podujevu, u iznosu od 35 miliona evra“, 20. januar 2025. godine. Dostupno na: <https://me.rks-gov.net/blog/nenshkruhet-marreveshja-per-ndertimin-e-impjantit-te-ujerave-te-zeza-ne-podujeve-ne-vlere-prej-35-milione-euro/>

38 Ibid.

39 RKV Priština, odgovor na zahtev o pristupu javnim informacijama, od 16. jula 2025. godine.

KAKO ANALIZA KDI-A DOPRINOSI ISPUNJAVANJU OBAVEZA IZ SSP-A I ZELENE AGENDE?

S obzirom da Državna strategija za vode 2023–2027 i Akcioni plan 2023–2025 (Prilog: Spoljni doprinos Nacrtu revizije Državne strategije za vode 2023-2027 i Akcionog plana 2023-2025)⁴⁰ doprinose i usko su povezane sa sprovođenjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), odnosno sa članom 115. o životnoj sredini, članom 116. o klimatskim promenama i članom 117. o civilnoj zaštiti, kao i sa Evropskom agendama za reforme (ERA) i Zelenom agendom za Zapadni Balkan, analiza KDI-a direktno doprinosi ostvarivanju ciljeva ovih strateških dokumenata.

Kroz fokusiranje na tri postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Prištini, Mitrovici i Podujevu, analiza KDI-a ima za cilj da predstavi realno stanje i važnost ubrzavanja reformi u oblasti zaštite životne sredine i da adresira nedostatke koji ometaju primenu standarda Evropske unije u sektoru voda, posebno u kompletiranju zakonskog i infrastrukturnog okvira. Ona pomaže u merenju napretka Kosova u pravcu usklađivanja sa pravnim tekovinama EU, posebno sa Okvirnom direktivom o vodama (2000/60/

EZ) i Direktivom o komunalnim otpadnim vodama (2024/3019/EZ), identifikacijom pravnih, institucionalnih i infrastrukturnih praznina koje ograničavaju efikasno prečišćavanje otpadnih voda.

Na taj način, analiza jača međunarodni okvir za saradnju i odgovornost, pružajući javnim institucijama i razvojnim partnerima jasan pregled postojećih izazova i mogućnosti za strateške investicije u ovom sektoru. Ona doprinosi primeni stuba 2.3 ERA, koji ima u fokusu smanjenje zagađenja vazduha i vode i poboljšanje upravljanja otpadom, kao i unapređenju ciljeva Zelene agende za Zapadni Balkan, koja ima za cilj prelazak na održiv i neutralno klimatski razvoj.

Kroz ovu analizu, KDI ne samo da pruža merljiv instrument za procenu napretka Kosova u sektoru voda, već i podstiče integrisaniji i koordinisaniji međuinstitucionalni pristup, pozicionirajući prečišćavanje otpadnih voda kao državni prioritet u procesu evropskih integracija i u ispunjavanju međunarodnih obaveza za zaštitu životne sredine.

Državna strategija za vode 2023–2027 i Akcioni plan 2023–2025 su usko povezani sa sprovođenjem SSP-a (članovi 115–117), Evropske agende reformi (ERA) i Zelene agende za Zapadni Balkan.

40 Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture (MŽSPPI). Revizija Državne strategije za vode 2023-2027 i Akcionog plana 2023-2025. PRILOG br. 3: Spoljni doprinos u Nacrtu revizije Državne strategije za vode 2023-2027 i Akcionog plana 2023-2025, strana 49. Vlada Republike Kosovo, Priština, 2023. Dostupna na: [*ActDetail.aspx](#)

OPŠTI I SPECIFIČNI NALAZI ZA POSTROJENJA ZA PREČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA U MITROVICI, PRIŠTINI I PODUJEVU

- ▶ 89% otpadnih voda na Kosovu ispuštaju se ili završe u rekama, bez ikakvog prečišćavanja, prouzrokujući stalno zagađenje, degradaciju ekosistema i uticaj na javno zdravlje.
- ▶ Projekti za izgradnju postrojenja praćeni su izraženim nedostatkom transparentnosti i odgovornosti u svim fazama: od procesa planiranja, projektovanja, pripremnih faza pa do sprovođenja.
- ▶ Cilj koji je postavljen u Nacrtu zakona o državnom budžetu za 2025. godinu, za uključivanje 45% stanovništva u sistem za prečišćavanje otpadnih voda je nedostižan u trenutnim uslovima, imajući u vidu tok projekata za izgradnju postrojenja.
- ▶ Razvoj infrastrukture za prečišćavanje otpadnih voda na Kosovu i dalje se uglavnom oslanja na spoljno finansiranje, putem grantova i kredita od međunarodnih partnera, odražavajući nedostatak volje i internih finansijskih kapaciteta za kapitalne investicije u ovom sektoru.
- ▶ Tri velika postrojenja koja su planirana za izgradnju u Prištini, Mitrovici i Podujevu, u skladu sa Nacrtom zakona o državnom budžetu za 2025. godinu još uvek su u početnim ili pripremnim fazama projekata.
- ▶ Kašnjenja u izgradnji postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Prištini i Mitrovici ne samo da rizikuju odugovlačenje ostvarivanja nacionalnih ciljeva za prečišćavanje otpadnih voda, već mogu prouzrokovati i direktne finansijske posledice po javni budžet.
- ▶ Nedostatak jasne koordinacije nadležnosti između institucija za tri postrojenja (Priština, Mitrovica, Podujevo) rezultirao je nedostatkom koherentnosti podataka za iste projekte, stvarajući zabunu u izveštavanju i praćenju.

- ▶ Regionalne kompanije vodovoda (RKV) zadužene su novim odgovornostima koje se odnose na upravljanje postrojenjima, ali njihovi tehnički i administrativni kapaciteti ostaju ograničeni i nedovoljni da efikasno obavljaju ove funkcije.
- ▶ Nedostatak nacionalne strategije za upravljanje muljem i energijom od biogasa negativno utiče na održivo funkcionisanje postrojenja – pitanje koje je takođe adresirano u izveštaju Evropske komisije o Kosovu.

OPŠTE PREPORUKE

- ▶ Vlada Kosova treba da prečišćavanje otpadnih voda postavlja kao nacionalni strateški prioritet. To zahteva zalaganje za obezbeđivanje održivog finansiranja iz državnog budžeta, smanjujući dugoročnu zavisnost od međunarodnih donacija i kredita. Proaktivno planiranje budžeta stvorilo bi osnovu za sistematsko sprovođenje projekata postrojenja.
- ▶ Uspostaviti osnov za međuinstitucionalno usklađivanje i koordinaciju aktivnosti kako bi se sprečilo preklapanje nadležnosti, izbegla kašnjenja i obezbedila efikasnost u sprovođenju projekata postrojenja.
- ▶ Dati prioritet usklađivanju zakonskog okvira za upravljanje vodama sa direktivama Evropske unije o vodama, kako bi se standardi za prečišćavanje otpadnih voda, zaštita i upravljanje vodnim resursima uskladili sa standardima EU.
- ▶ Vlada i nadležne institucije treba da intenziviraju saradnju i zagovaranje za proširenje saradnje sa međunarodnim partnerima i razvojnim agencijama, u cilju obezbeđivanja tehničke i finansijske podrške sektoru voda, uključujući proširenje kanalizacionih mreža i izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u drugim područjima u zemlji.

SPECIFIČNE PREPORUKE ZA POSTROJENJA U PRIŠTINI, MITROVICI, PODUJEVU

- ▶ Ubrzati sprovođenje projekata za izgradnju postrojenja u Prištini, Mitrovici i Podujevu. Neophodno je da nadležne institucije budu transparentne i da postave realistične rokove i detaljne planove radova, praćene mehanizmom redovnog monitoringa i izveštavanja, sa ciljem da projekti ne ostanu na neodređeno vreme u pripreмноj fazi.
- ▶ Nadležne institucije, uključujući Regionalne kompanije vodovoda „Priština“ i „Mitrovica“ i Ministarstvo ekonomije, treba da objavljuju periodične podatke o toku sprovođenja projekata za izgradnju ova 3 postrojenja, kako bi se garantovala javna odgovornost i ojačalo praćenje od strane građana.
- ▶ Postrojenje u Prištini: Završiti nacrt projekta i raspisivanje tendera tokom 2025. godine, jasnim utvrđivanjem odgovornosti između institucija i izvođača radova, i nastaviti sa radovima uz poštovanje svih rokova.
- ▶ Postrojenje u Mitrovici: Završiti proces određivanja lokacije tokom 2025. godine, kako bi se omogućilo otvaranje ponuda 2026. godine i nastaviti sa radovima uz poštovanje svih rokova.
- ▶ Postrojenje u Podujevu: Vlada i Skupština treba da ubrzaju ratifikaciju sporazuma, dok RKV Priština da počne paralelno sa pripremom tehničke dokumentacije i nastaviti sa radovima uz poštovanje svih rokova.

**Za degradaciju životne sredine, prijavite je
na KDI GREEN platformi:
<https://www.kdi-green.org/Home/Report>**